

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Wojewody Lubuskiego

NK-I.4131.28.2023

z dnia 14 marca 2023 r.

Rada Gminy Brzeźnica

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40)

stwierdzam nieważność

§ 1 uchwały Nr XXXV/255/2023 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 13 lutego 2023 r. w sprawie: określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 13 lutego 2023 r. Rada Gminy Brzeźnica podjęła uchwałę w sprawie: określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych (dalej uchwała). W podstawie prawnej uchwały wskazano przepisy art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40) oraz art. 6 ust. 2 i ust. 4 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2519).

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 20 lutego 2023 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdza, że § 1 uchwały został podjęty z istotnym naruszeniem prawa, tj. art. 6 ust. 2 i ust. 4 ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2022 r. poz. 2519, dalej ustawa) z uwagi na przekroczenie delegacji ustawowej.

Rada Gminy Brzeźnica w § 1 ust. 1 analizowanej uchwały określiła górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy nie są zobowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz Gminy Brzeźnica, za usługi odbierania odpadów komunalnych, jeżeli odpady komunalne zbierane są i odbierane w sposób selektywny: 1) 50,00 zł brutto za odbiór jednego pojemnika lub worka o pojemności 120 litrów; 2) 100,00 zł brutto za odbiór

jednego pojemnika o pojemności 240 litrów; 3) 450,00 zł brutto za odbiór jednego pojemnika o pojemności 1 100 litrów; 4) 3 000,00 zł brutto za odbiór jednego kontenera o pojemności 7000 litrów. Natomiast w ust. 2 ustaliła dwukrotnie wyższe stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, o których mowa w ust. 1, jeżeli właściciel nieruchomości nie dopełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny.

Stosownie do przepisu art. 6 ust. 2 ustawy: Rada gminy określa, w drodze uchwały, górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi, o których mowa w ust. 1. Zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy: Rada gminy określając stawki opłat, o których mowa w ust. 2, stosuje wyższe stawki, jeżeli odpady komunalne nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny. Natomiast w myśl art. 6 ust. 4a ustawy: Rada gminy, określając stawki opłat, o których mowa w ust. 2, może stosować zróżnicowane stawki w zależności od gęstości zaludnienia na danym obszarze gminy oraz odpowiednio odległości od miejsca przetwarzania odpadów komunalnych, stacji zlewnej, a także właściwości nieczystości ciekłych.

Należy podkreślić, że ustawodawca kształtując zasady określania wysokości górnych stawek w art. 6 ust. 4 ustawy, zobowiązał organy stanowiące gmin do stosowania niższych stawek tych opłat, jeżeli odpady komunalne zbierane są i odbierane w sposób selektywny. Istotny przy tym jest przepis art. 6 ust. 4a ustawy, zgodnie z którym rada gminy, określając stawki opłat, o których mowa w ust. 2, może stosować zróżnicowane stawki w zależności od gęstości zaludnienia na danym obszarze gminy oraz odpowiednio odległości od miejsca przetwarzania odpadów komunalnych, stacji zlewnej, a także właściwości nieczystości ciekłych.

Dokonując analizy uchwały pod kątem możliwości wprowadzenia różnych stawek opłat, należy stwierdzić, że przyjęte rozwiązanie wprowadzono przy zastosowaniu nieprzewidzianych przepisem art. 6 ust. 4 i 4a ustawy kryteriów różnicowania tych stawek. Z treści przywołanego przepisu wynikają przesłanki, według których rada gminy może dokonać zróżnicowania górnych stawek opłat, nie przewidując w tym względzie szerszej delegacji. Przesłanki te nie obejmują wielkości pojemnika na odpady komunalne. Skoro w niniejszej sprawie dokonano zróżnicowania górnych stawek opłat przy zastosowaniu kryteriów pozaustawowych, oznacza to, że w tym względzie badana uchwała podjęta została z przekroczeniem delegacji ustawowej, co stanowi o istotnym naruszeniu prawa.

Podstawową zasadą działania organów administracji publicznej, w tym również organów jednostek samorządu terytorialnego, jest działanie na podstawie i w granicach prawa. Oznacza to, że rada gminy nie może wyjść poza granice delegacji ustawowej, regulując materię, do której nie została upoważniona. Ponadto rada gminy określając i różnicując stawki opłat za określone usługi, nie może stosować kryteriów innych, niż te wskazane przez ustawodawcę. Różnicowanie stawek opłat z uwagi na wielkość pojemników lub worków jest kwalifikowane przez sądy administracyjne jako istotne naruszenie prawa (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 29 listopada 2018 r., sygn. akt VIII SA/Wa 574/18; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z 10 maja 2012 r., sygn. akt II SA/Wr 138/12). Jak słusznie zauważył Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach w uzasadnieniu do wyroku z dnia 17 czerwca 2021 r., sygn. I SA/Ke 117/21, „(...) ustawodawca w art. 6 ust. 4a u.c.i.p. wskazał na trzy przesłanki (gęstość zaludnienia na danym obszarze gminy, odległości od miejsca przetwarzania odpadów oraz właściwości nieczystości

ciekłych), według których rada gminy może dokonać zróżnicowania górnych stawek opłat, nie przewidując w tym względzie szerszej delegacji. Przesłanki te nie obejmują wielkości pojemnika na odpady komunalne. Skoro w niniejszej sprawie dokonano zróżnicowania górnych stawek opłat przy zastosowaniu kryteriów pozaustawowych oznacza to, że w tym względzie omawiana uchwała podjęta została z przekroczeniem delegacji ustawowej, co stanowi o kwalifikowanym naruszeniu prawa”.

Organ nadzoru wskazuje, że uchwała określająca górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbioru odpadów komunalnych, ze względu na generalny i powszechny charakter jej unormowań oraz z uwagi na istnienie wyraźnego upoważnienia ustawowego do jej podjęcia, stanowi akt prawa miejscowego w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Zatem uchwała rady gminy, będąca aktem prawa miejscowego, jest źródłem powszechnie obowiązującego prawa na obszarze danej gminy i musi respektować zakres delegacji zawartej w aktach prawnych wyższego rzędu.

Mając na względzie powyższe, należało orzec jak na wstępie.

Pouczenie:

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Paweł Witt

Dyrektor

Wydziału Nadzoru i Kontroli